

Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Максименко Діана Вікторівна,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Шершун Віолета Віталіївна
студентка
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Мукачівський державний університет

БОРОТЬБА ПРОТИ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ, РУМУНІЇ, УГОРЩИНІ ТА СЛОВАЧЧИНІ

Впродовж довгого часу корупція залишається однією з найбільших проблем України та є темою для постійних дебатів як для української, так і для міжнародної спільноти. Саме корупція, за даними численних аналітичних звітів та опитувань, є найбільшою проблемою як для іноземного, так і для вітчизняного бізнесу. Антикорупційна реформа – одна із найскладніших та найбільш комплексних реформ, що проводить сьогодні держава. Боротьба з корупцією є компонентом, що червоною ниткою проходить через всі реформи в Україні – від сфери охорони здоров'я до енергетичної незалежності. Питання ефективного запобігання та протидії корупції є однією із найважливіших проблем, які намагається вирішити сучасна українська держава та країни-сусіди. Актуальність даного питання зумовлюється тим, що корупція провокує й негативно впливає на мікро- та макроекономічні процеси, перешкоджає налагодженню конструктивного діалогу між владою та громадськістю. Тому розробка та впровадження заходів антикорупційного спрямування є одним із першочергових завдань державної влади. Загалом питання боротьби з корупцією традиційно посідає одне з перших місць у політиці будь-якої країни. Щоправда, ефективність антикорупційних заходів у різних країнах різна. Метою статті є дослідження існуючих положень у сфері запобігання і протидії корупції в Україні, а також порівняння антикорупційних методів запобігання корупції із методами в сусідніх державах. У ході дослідження були застосовані загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Методи теоретичного узагальнення дозволили уточнити сутність корупції та її правову природу, з'ясувати соціальні передумови корупції, причини та умови корупційних діянь. Методи спостереження та порівняння використовувались для визначення рівня корупції та напрямів попередження корупційних проявів. Зменшення рівня корупції до безпечного в Україні можливе лише за умови вивчення та втілення в життя закордонного досвіду боротьби з цим негативним явищем, насамперед успішно діючих в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання корупції. Забезпечення позитивних комунікацій з метою інформування суспільства про реальні результати впровадження антикорупційної реформи, довіри до державних інституцій є важливою складовою прогресу антикорупційної реформи.

Ключові слова: корупція, вигода, боротьба, злочини, протиправні дії, антикорупційна діяльність.

ВСТУП

Постановка проблеми. Корупція є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності. Окремі дослідники вважають, що корупція стала основною політичною проблемою. За будь-яких підходів та оцінок однозначно одне – корупція є проблемою, розв'язання якої для багатьох країн є надзвичайно актуальною справою. Це явище негативно впливає на різні сторони суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини. Корумповані відносини все більше витісняють правові, етичні відносини між людьми, із аномалії поступово перетворюються у норму поведінки [1, с. 28].

До числа невирішених питань, які мають важливе теоретичне і практичне значення для антикорупційної діяльності, відноситься питання про механізм корумпованих відносин. З'ясування цього питання дозволить не лише більш глибоко і точно визначити соціальну сутність корупції та її правову природу, але і виробити адекватні заходи протидії цьому злу.

Особливості корупційних процесів та антикорупційної діяльності в Україні - це цілий комплекс питань, які потребують свого дослідження. Відповідь на них дасть змогу визначити закономірності розвитку корупційних процесів, їх тенденції, недоліки антикорупційного законодавства, основні проблеми, які виникають у його застосуванні, інші причини неефективної антикорупційної діяльності та вивчити досвід у боротьбі з корупцією за межами нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання запобігання та протидії корупції знайшли своє відображення у напрацюваннях багатьох дослідників. Так, державно-правовий механізм протидії корупції вивчив М. Бездольний. О. Хмара зосередив свою увагу на протидії корупції з боку громадськості, І. Печенкін – з боку органів примусу. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми протидії корупції досліджував М. Мельник. Р. Кулаковський визначив проблеми боротьби з організованою злочинністю та корупцією.

Мета статті (постановка завдання). Метою даної статті є комплексний аналіз існуючих положень

у сфері вивчення корупційної злочинності, запобіганні і протидії корупції на сучасному етапі державотворення в Україні, а також порівняння антикорупційних методів запобігання корупції в Україні із методами в сусідніх державах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проблеми корупції потребує визначення сутності цього явища та його обов'язкових складових елементів. Це можливо за умови вивчення корупції як категорії не тільки правової та юридичної, а й соціально-економічної та політичної. У Довідковому документі ООН «Про міжнародну боротьбу з корупцією» вона визначається як «зловживання державною владою для одержання вигоди в особистих цілях» [8].

Отже, люди приймають рішення щось робити тому, що мають у цьому власний раціональний інтерес. Тому виникає ситуація, за якої невиконання закону стає нормою. Причиною існування корупції може бути не лише неадекватність законів умовам економічної діяльності, але й потреба у виживанні населення у складних умовах становлення ринкових відносин. Якби економічних ділків не підтримували корумповані державні службовці, то ми б не мали багатьох злочинів у економічній сфері, таких, як незаконне використання бюджетних коштів, у тому числі заробітної плати і пенсій; вивезення матеріальних цінностей за кордон; легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом; незаконної приватизації державного, комунального майна.

Україна – відноситься до тієї групи країн, в яких політична, високорівнева та побутова корупція глибоко укорінилась в різних сферах життя і стала органічним елементом суспільних відносин. Разом з тим в Україні сьогодні існує суспільний консенсус, що без подолання корупції країна просто не може бути успішною. Корупція та боротьба з цим явищем є складним та багатомірним процесом [5, с. 51-55].

За оцінкою НАБУ та даними Transparency International Ukraine, державні підприємства є одними з найбільших корумпованих інституцій у країні. При цьому в Україні нараховується значно більше державних підприємств (3392), ніж у країнах Східної Європи, тоді як ефективність їхнього функціонування вкрай незадовільна. За перші дев'ять місяців 2017 року лише 1611 компаній продовжують працювати, причому 1056 із них працюють прибутково, тоді як інші є збитковими. Зважаючи на це, уряд розпочав реформу управління державними підприємствами, метою якої є запобігання політичному втручанням в їхню діяльність та ліквідація відповідних корупційних схем, розмежування функцій регулятора та власника, запровадження міжнародно прийнятих стандартів корпоративного управління. Важливим елементом реформи є приватизація державних підприємств [7].

Що стосується виявлення корупційних діянь та покарання корупціонерів, то сьогодні в Україні практично завершується формування системи спеціальних антикорупційних інституцій.

1 березня 2018 року в першому читанні було ухвалено законопроект про створення

Антикорупційного суду. В цілому закон було прийнято у червні 2018 року, а свою роботу Вищий антикорупційний суд почав лише з 5 вересня 2019 року. Головою Вищого антикорупційного суду обрали Олену Танасевич. Заступником голови Антикорупційного суду обрали суддю Євгена Крука.

Як свідчить аналіз, сукупний щорічний економічний вигреш від антикорупційних заходів становить біля 6% від ВВП або приблизно 6 млрд дол. США. Попри ці та інші позитивні звершення, боротьба з корупцією тільки розгортається. Зараз Україна має адекватно відреагувати на подвійний виклик – захистити здобутки вже впроваджених реформ та активізувати процес боротьби з корупцією в тих сферах, які поки що залишаються корумпованими [3, с.45].

Потреба в боротьбі з корупцією в Україні накопичувалася роками.

Система запобігання корупції включає правила антикорупційної поведінки загальні для всіх суб'єктів, на яких поширюється дія антикорупційного законодавства, та спеціальні – для окремих груп таких суб'єктів (депутати, державні службовці, судді, працівники правоохоронних органів, керівники державних підприємств тощо) чи окремих сфер, а також засоби контролю, моніторингу та інші засоби забезпечення дотримання зазначених правил і передбачає можливість їх зміни, якщо на це вказують відповідні індикатори. Для подолання масових порушень антикорупційних норм та правил необхідно реалізувати цілу низку заходів щодо криміналізації корупції, тобто встановлення кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення і правопорушення, пов'язані з корупцією, та створення правоохоронної системи, що здатна ефективно протидіяти корупційним діям [2, с. 127].

Ефективність застосування положень кримінального законодавства в цілому та щодо корупційних діянь зокрема прямо залежить від наявності спеціалізованих (тобто професійних) політично-незалежних правоохоронних органів, наділених належними повноваженнями та ресурсами, як це передбачено чинними антикорупційними конвенціями та іншими міжнародно-правовими документами.

Важливе місце в системі антикорупційних інститутів має зайняти Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА). І хоча рішення про його створення було прийнято ще в 2016 році, але до цього часу агентство так і не запрацювало. Ці органи мають забезпечити невідворотність кримінальної та адміністративної відповідальності, а також покарання (стягнення) за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією, забезпечити відшкодування збитків, іншої шкоди, зробити все належне для відновлення прав і законних інтересів осіб, яким корупція завдала шкоди [5, с. 36].

Статистика Національної поліції – цей орган виявився ефективнішим ніж спеціально створений антикорупційний орган: у 2017 р. до судів направлено 5040 протоколів про зазначені правопорушення, і за

2150 з них суди наклали стягнення (42,7%). У цілому судова «антикорупційна» статистика свідчить про те, що покарання за корупційні правопорушення традиційно були радше винятком ніж правилом, зважаючи на масштаби та укоріненість корупції.

Рівень судимості за найбільш небезпечні й поширені корупційні злочини за останні сім років упав майже в 6 разів, зокрема за заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем зі 1641 засудженої особи у 2010 р. до 204 засуджених осіб у 2017 р., тобто у 8 разів; за одержання неправомірної вигоди (хабаря) – з 774 осіб у 2010 р. до 218 осіб у 2017 р., тобто в 3,5 рази, а за зловживання владою або службовим становищем – з 708 осіб у 2010 р. до 16 осіб у 2017 р.

За останні чотири роки серед засуджених за корупційні злочини переважна більшість звільняється від покарання (за службове зловживання – більше 90%). Серед тих, кого покарано, більшість (49,9%) отримала штраф. Незважаючи на те, що позбавлення права обіймати посади є обов'язковим додатковим покаранням за ці злочини, 10 – 20% засуджених залишаються на своїх посадах.

Отже, вчинивши тяжкий корупційний злочин, особа може зі своїх корупційних доходів сплатити відносно невеликий штраф (наразі його максимально можливий розмір – 25,5 тис. грн) і має можливість далі вчиняти аналогічні злочини. Реальне позбавлення волі загрожує лише одиницям. Так, за заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем у 2017 р. засуджено до цього виду покарання лише 39 осіб, за зловживання владою або службовим становищем – 2, за одержання неправомірної вигоди – 24, за її надання – 4 особи. При тому, що кількість засуджених за корупційні злочини за сім років упала в 6 разів, кількість слідчих та прокурорів, які їх розслідують, практично не зменшилась [4].

Досвід створення спеціальних антикорупційних інституцій та їхні перші кроки свідчать про те, що процес їхнього становлення потребуватиме часу та цілої низки політично складних заходів. Однією з ключових передумов успішного формування та становлення інституційної системи боротьби з корупцією є масштабна та ефективна співпраця між реформаторами та громадянським суспільством. Йдеться, передусім, про протидію активним спробам зацікавлених осіб використати боротьбу з корупцією у власних вузьких політичних та економічних інтересах і тим самим дискредитувати антикорупційну реформу.

Вагоме місце займає зарубіжний досвід боротьби з корупцією, аналізуються методи та засоби подолання корупції у розвинених країнах світу та в країнах, які прагнуть стати на цивілізований шлях розвитку. В Угорщині ж корупція проникла у всі сфери життя. Вона поширена в сфері взаємодії між підприємствами, публічною адміністрацією, а також серед високо посадовців і політичних діячів [5, с. 28].

Згідно з Індексом сприйняття корупції Угорщина характеризується як «середньо корумпована країна» і займає в 2018 році 46 місце серед 180 країн.

При цьому аналіз показників рейтингу за останні роки засвідчує негативний характер корупційної динаміки в Угорщині. Державна політики

Угорщини, спрямована на боротьбу з корупцією, є загальною стратегією, що ґрунтується на політичному консенсусі і включає в себе різні засоби, які поділяються на 4 категорії:

- структурна будова;
- засоби попередження;
- органи і процедури виявлення і розслідування;
- засоби відповідальності.

Міністерство юстиції США та Комісія, що здійснює нагляд за фондовим ринком США проводять розслідування щодо корупційних правопорушень посадовцями компанії Microsoft під час продажу програм Microsoft Office державним органам Угорщини. Про це повідомляє The Wall Street Journal з посиланням на власні джерела. За інформацією видання, Microsoft продавала свої продукти угорським держустановам через посередників, яким надавалися значні знижки. Самі ж посередники перепродавали програмне забезпечення угорській владі за ринковою ціною. При цьому, різницю у вартості отримували чиновники у якості хабарів та «відкатів» [7].

В Угорській Республіці, у свою чергу, було створено комісію з фахівців у галузях права, управління та економіки, якою на сьогодні розроблені проекти та внесені зміни і доповнення до понад 20 законодавчих актів. Серед основних нововведень, спрямованих на протидію корупції, експерти відзначають: обмеження обігу готівкових коштів запровадження порядку здійснення розрахунків між господарськими структурами на суми понад 200 тис. форинтів лише через банківські установи; зменшення кола осіб, які мають відстрочки та пільги у сплаті податку та митних зборів; звуження поняття податкової таємниці та підвищення рівня інформованості державно-адміністративних органів.

Хоча в Угорщині не існує спеціальної установи, відповідальної за боротьбу з корупцією, проте в рамках прокуратури та правоохоронних органів діють спеціальні відомства. У прокуратурі і центральному бюро розслідувань працюють прокурори, що спеціалізуються на розгляді антикорупційних справ, що стосуються високопосадовців. У поліцейському департаменті по боротьбі з економічними злочинами створена група з протидії корупції, що відповідає за координацію дій по боротьбі з корупцією на національному рівні. Слідчі займаються антикорупційними справами, проходять спеціальне навчання. Разом з тим, у боротьбі з корупцією важлива роль, безперечно, належить також таким державним органам, як міністерство юстиції, суди, спеціальні підрозділи для збирання оперативної фінансової інформації та міністерство закордонних справ. Також в Угорщині вплив корупції на суспільні процеси зменшується за допомогою заходів, що передбачають безпосереднє залучення громадських інституцій у боротьбу проти корупційних діянь.

Як свідчить міжнародний досвід, боротьба з корупцією досягає успіху лише за умови її комплексного характеру, коли вона охоплює якнайбільше сфер життєдіяльності держави, ведеться постійно та перебуває в центрі уваги як влади, так і громадськості. Така діяльність в більшості

європейських країн, в тому числі і в Словаччині, проводиться.

Особливістю антикорупційної політики у Словацькій Республіці є те, що тут було ліквідовано Центральне координаційне управління боротьби з корупцією та Комітет боротьби з корупцією і створено відділ боротьби з корупцією Секретаріату Уряду Словаччини, основним завданням якого є координація дії міністерств та відомств у сфері боротьби з корупцією. Основні повноваження боротьби з корупцією перейшли від Міністерства фінансів до Міністерства юстиції Словаччини [6, с. 256].

У структурі Міністерства справ Словацької Республіки діє Антикорупційний комітет, до повноважень якого входить проведення превентивних заходів та розслідування фактів корупції серед співробітників міністерства та поліцейських структур країни.

Серйозною проблемою антикорупційної політики є політичний тиск на поліцію. Зокрема за даними Transparency International міністри та політичні лідери, що були причетними до корупції у 2015-2016 рр., так і не були притягнутими до відповідальності через «небажання» розслідування їхніх справ органами поліції [7].

Значною проблемою залишається питання фінансування політичних партій. Досить немає ефективних механізмів контролю за фінансуванням політичних партій та контролю за їхніми витратами. Серйозність цієї проблеми відображається у скандалах щодо політичних партій, а також вимогами Ради Європи щодо реформування у цій сфері.

Однією з найбільш корумпованих у Словаччині сфер залишається охорона здоров'я. Насторожує й той факт, що 9 з 10 осіб, що давали хабар, робили це з власної ініціативи, ніж на вимогу лікарів. Це вказує на загальну поширеність давання хабарів у Словаччині.

Крім того, істотною проблемою у сфері антикорупційної політики є ситуації щодо судочинства у Словаччині. Слабкість та залежність судової гілки державної влади визначається істотним впливом та втручанням з боку політиків, а також значним обсягом справ у судах, що зумовлено переходом до демократичного режиму державної влади. Це зумовлює затягування розгляду справ, а також постійні зміни законодавства.

Щодо деяких позитивних зрушень фахівці Transparency International вказують на те, що прозорість та підзвітність судочинства покращилась після обов'язкової публікації рішень судів в реєстрі судових рішень в мережі Інтернет. Впровадження прозорих процедур державних закупівель та аукціонів привело до значних заощаджень і допомогло помітно знизити дефіцит держбюджету [7].

Важливою сферою реформування є охорона здоров'я, зокрема прозоріші графіки проведення операцій, захист персональних даних пацієнтів. Важливо здійснювати контроль й щодо контрактів, що укладають лікарі із постачальниками лікарських засобів. Немає країни в якій не було б такої проблеми, як корупція. Але в кожній країні вона проявляється на різних рангах. Навіть в Румунії, яку часто приводять в приклад Україні, боротьба з корупцією стала

ефективною не відразу. Хоча в Румунії немає антикорупційного суду, але є високі результати. Тож постає питання як Румунії вдалося стати однією з країн-лідерів по боротьбі з корупцією, а Україна ніяк не може подолати цю проблему хоча країни майже ідентичні.

За останні роки саме боротьба з корупцією стала візиткою країни. Більше 5 тис. румунських чиновників різних рангів постали перед судами.

Лаура Кодруца Кльовеші – головний прокурор Національного антикорупційного директорату Румунії, жінка, яка наводить жах на румунських чиновників. Назначена на посаду в 2013 році президентом Трояном Бесеску і через 3 роки відправила за ґрати його брата. Вона звинуватила Мірчу Бесеску в тому, що він отримав хабар в розмірі 630 тис. EURO за обіцянку врятувати ув'язненого злочинця. У 2015 році Кльовеші завела справу на мера Бухареста Соріна Опреску, звинувативши його в отриманні хабара в розмірі 25 тис. EURO і в тому, що в 2013-2015 роках він отримував «відкати» в розмірі 10% від усіх укладених муніципальних контрактів в місті. Також вона відкрила справу проти діючого прем'єр-міністра Віктора Понти. Він був звинувачений у підброді, співучасті в ухиленні від сплати податків і відмиванні грошей. У 2018 році суд присудив 8 років в'язниці колишньому міністру фінансів країни Даріусу Валкову за відмивання грошей і вимагання хабаря [5, с. 49].

За 4 роки Лаура Кльовеші повернула країні 2 млрд. EURO, в той час її зарплата становила 3200 EURO в місяць. Натиском ЄС в Румунії змінили закони, замість старих партійних діячів прийшли молоді судді. Суди реорганізували і модернізували. ДНА відмовилися від створення спеціалізованого антикорупційного суду і замість цього назначили прокурорів, які б займалися виключно такими справами. За 4 роки Кльовеші добилає судових приговорів для 3 міністрів, 17 депутатів, 4 сенаторів і тисячі чиновників низького рангу.

Війну з корупцією в Румунії ведуть тисячі людей і десятки суспільних організацій, які збирають дані про чиновників та перевіряють всі викривальні статті та телесюжети. Найбільш важливу роль зіграв президент в 2005-2006 році коли запустив цю систему. Були створені інституції та їм дали працювати, вони отримали карт бланш від влади.

Президент Румунії Клаус Йоханніс 10 липня 2018 року звільнив антикорупційного прокурора Лауру Кльовеші, одну з найбільш не примирних борців з корупцією в країні. Її звільнення вимагала партія соціал-демократів, яка контролює уряд і міністр юстиції Румунії Тудорел Тоадер. Він звинувачував Кльовеші в зловживанні повноваженнями, зокрема використанні незаконного прослуховування. Одночасно партія соціал-демократів почала обговорювати процедуру імпичменту президента в разі, якщо він не підкориться рішенням Конституційного суду. Все це могло вплинути на рішення К.Йоханніса.

За час керівництва Лаури Кльовеші антикорупційним органом країна змінила всю політичну верхівку і стала прикладом для Східної Європи. Коли в Україні створювалися НАБУ і САП, рівняння на Румунію було серед пріоритетних [6, с.

174].

Правова та судова реформа є дуже важливими для зниження рівня корупції. Але закон – це лише частина потрібних зусиль. Велику кількість антикорупційних заходів перелічено в недавньому звіті про реформи права та урядування в Україні.

Щоб досягнути успіху в боротьбі з корупцією, теперішню культуру корупції має замінити нова культура чесності. Українська революція виявила, що багато українців прагнуть змін, як це показав ненасильницький активізм та бажання жертвувати (зокрема, й власним життям) заради змін. Створення нової культури вимагає активності бізнес-спільноти, шкіл та університетів, сімей та неурядових організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ваїте, К. Запобігання корупції у запитаннях і відповідях: посібник для суддів / К. Ваїте, О. А. Шаповалова, Л. В. Трофімова, О. С. Здебський. – Київ, 2017. – 146 с.
2. Романов, М. В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов. – ГО «Харківська правозахисна група». – Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини», 2017, – 176 с.
3. Середняк, Т. К. Україна проти корупції: Економічний фронт. Економічна оцінка антикорупційних заходів у 2014-2018 рр. / Т. К. Середняк. – Дніпро: 2018. – 85 с.
4. Мазярчук, В. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України (ОФЕА / В. Мазярчук, І.Федько (за сприяння Transparency International Ukraine). – Київ, 2018.
5. Сучасний стан протидії корупції: досвід Чехії, України, Польщі, Словаччини. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 68 с.
6. Шимон, І. П., Лемак, В. В. Протидія політичній корупції в Румунії: можливий досвід для України / І. П. Шимон, В. В. Лемак // Часопис Київського університету права. – № 3. – 2015. – С. 366-371.
7. Transparency International Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/>
8. ООН «Про державну боротьбу з корупцією» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

REFERENCES

1. Vaite, K., Shapovalova, O. A., Trofimova, L. V., Zdebskyj, O. S. (2017). Zapobighannja korupciji u zapytannjakh i vidpovidjakh [Preventing corruption in the Q&A]. Kyjiv [in Ukrainian].
2. Romanov, M. V. (2017). Osnovni zasady zapobighannja korupciji [The basic principles of preventing corruption]. Kharkiv: TOV «Vydavnytvo «Prava ljudyyny» [in Ukrainian].
3. Serednjak, T. K. (2018). Ukrajina proty korupciji: Ekonomichnyj front. Ekonomichna ocinka antykorupcijnykh zakhodiv u 2014-2018 rr. [Ukraine Against Corruption: The Economic Front]. Dnipro [in Ukrainian].
4. Mazjarchuk, V., Fedjko, I. (2018). Ofis z finansovogho ta ekonomichnogho analizu u Verkhovnij Radi Ukrajiny (OFEA). Kyjiv [in Ukrainian].
5. Suchasnyj stan protydiji korupciji: dosvid Chekhiji, Ukrajiny, Poljshhi, Slovachchyny (2017). [The current state of counteraction to corruption: the experience of the Czech Republic, Ukraine, Poland, Slovakia]. Kyjiv: Nacionaljna akademija prokuratury Ukrajiny [in Ukrainian].
6. Shymon, I. P., Lemak, V. V. (2015). Protydiia politychnii koruptsii v Rumunii: mozhlyvyi dosvid dlia Ukrainy [Opposition political corruption in Romania: possible experience for Ukraine]. Chasopys Kyivskoho universytetu prava – Law Review of Kyiv university of law, 3, 366-371 [in Ukrainian].
7. Transparency International Ukraine. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
8. ООН «Pro derzhavnu borotjbu z korupcijeju». Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

Головачко Василь Михайлович, Максименко Диана Викторовна, Шершун Виолетта Витальевна. БОРЬБА ПРОТИВ КОРРУПЦИИ В УКРАИНЕ, РУМЫНИИ, ВЕНГРИИ И СЛОВАКИИ

В течение долгого времени коррупция остается одной из самых больших проблем Украины и является темой для постоянных дебатов, как для украинского, так и для международного сообщества. Именно коррупция, по данным многочисленных аналитических отчетов и опросов, является самой большой проблемой, как для иностранного, так и для отечественного бизнеса. Антикоррупционная реформа – одна из самых сложных и наиболее комплексных реформ, которые проводит сегодня государство. Борьба с коррупцией является компонентом, красной нитью проходит через все реформы в Украине – от здравоохранения к энергетической независимости. Вопрос эффективного предотвращения и противодействия коррупции является одной из

важнейших проблем, которые пытается решить современное украинское государство и страны-соседи. Актуальность данного вопроса обусловлена тем, что коррупция провоцирует и негативно влияет на микро- и макроэкономические процессы, препятствует налаживанию конструктивного диалога между властью и общественностью. Поэтому разработка и внедрение мероприятий антикоррупционного направления является одной из первоочередных задач государственной власти. Вообще вопрос борьбы с коррупцией традиционно занимает одно из первых мест в политике любой страны. Правда, эффективность антикоррупционных мер в разных странах разная. Целью данной статьи является исследование существующих положений в сфере предотвращения и противодействия коррупции в Украине, а также сравнение антикоррупционных методов предотвращения коррупции с методами в соседних государствах. В ходе исследования были применены общенаучные и специальные методы познания. Методы теоретического обобщения позволили уточнить сущность коррупции и ее правовую природу, выяснить социальные предпосылки коррупции, причины и условия коррупционных деяний. Методы наблюдения и сравнения использовались для определения уровня коррупции и направлений предупреждения коррупционных проявлений. Уменьшение уровня коррупции в безопасное в Украине возможно лишь при условии изучения и осуществления зарубежного опыта борьбы с этим негативным явлением, прежде всего успешно действующих в других странах политических, правовых и организационных механизмов преодоления коррупции. Обеспечение позитивных коммуникаций с целью информирования общества о реальных результатах внедрения антикоррупционной реформы, доверия к государственным институтам является важной составляющей прогресса антикоррупционной реформы.

Ключевые слова: коррупция, выгода, борьба, преступления, противоправные действия, антикоррупционная деятельность.

Holovachko Vasyl M., Maksymenko Diana V., Shershun Violeta V. THE FIGHT AGAINST CORRUPTION IN UKRAINE, ROMANIA, HUNGARY AND SLOVAKIA

For a long time, corruption remains one of Ukraine's biggest problems and is a topic of ongoing debate for both the Ukrainian and international communities. Corruption, according to numerous analytical reports and polls, is the biggest problem for both foreign and national businesses. Anti-corruption reform is one of the most difficult and complex reforms currently being implemented by the state. The fight against corruption is a component that goes through all the reforms in Ukraine – from health care to energy independence. The question of effective prevention and combating corruption is one of the most important problems, which is trying to solve modern Ukrainian state and surrounding countries. The importance of the issue is due to the fact that corruption provokes and adversely affects the micro and macroeconomic processes, impedes the establishment of a constructive dialogue between the authorities and the public. So that's why the development and implementation of anti-corruption measures is one of the urgent tasks of the state government. In general, the issue of combating corruption has traditionally taken one of the first places in the politics of any country. However, the effectiveness of anti-corruption measures in different countries varies. The aim of this article is to study existing provisions in the area of preventing and combating corruption in Ukraine, as well as comparing anti-corruption practices with anti-corruption practices in neighboring countries. In the course of the study, general scientific and special methods of cognition were applied. Methods of theoretical generalization have made it possible to clarify the nature of corruption and its legal nature, to find out the social preconditions for corruption, the causes and conditions of corruption. Observation and comparison methods have been used to determine the level of corruption and the ways to prevent corruption. Reducing the level of corruption to safe one in Ukraine is only possible if the foreign experience of combating this negative phenomenon is studied and brought to life, first of all, successfully in other countries of political, legal and organizational mechanisms for combating corruption. Providing positive communications to inform the society about the real results of the implementation of anti-corruption reform, confidence in state institutions is an important component of the progress of anti-corruption reform.

Keywords: corruption, benefits, fight, crime, unlawful acts, anti-corruption activities.

Одержано 06.10.2019 р.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>